

Dr. Szabényi Lajos (1920-2009)

1920. május 13.-án Nagykőrösön született. Egyetemi tanulmányait 1938-1942 között a József nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen végezte és ott 1945-ig tanársegéd. Geológiából 1946-ban doktorált, majd 1958-ban a földtani tudományok kandidátusa címet nyerte el. c. egyetemi docens. 1939-től 1945-ig tanársegéd, 1945-47 között a Magyar Állami Földtani Intézetben (MÁFI-ban) dolgozott. 1947-1949 között a Pénzügyminisztérium munkatársa és részt vett a sókutatóban és akkori munkálatairól értékes tanulmányai jelentek meg az 1948-ban megjelent kötetben A Vas-hegyi térképezésen kívül, különösen az Északi-középhegység számos helyéről, így a mátraverebélyi gravitációs maximum helyzetéről, Tiszagyulaháza, Viss, Kovácsvágás, Alsóregmec földtani és vízföldtani viszonyairól számolt be.

Ezután újra a MÁFI kutatója 1952-ig. Hosszú ideig foglalkozott Petőfibánya, Visonta területén a fiatal szénterülettel. Ezt követően a Bánya- és Energiaügyi Minisztérium főmérnöke, a Földtani Főigazgatóság osztályvezetője. 1958-tól 1982-ig ismét a Földtani Intézet dolgozója.

Jelentősek nemzetközi szakértői munkái (Irán, Nigéria, India), de közülük különösen kiemelkedik féléves iráni szakértői munkáján kívül a több évig tartó kubai tevékenysége. Kubában 1962-1966 között létrehozta a Fondo Geológico osztályt, amelynek fő feladata megegyezett a hazai Országos Ásványvagyon Bizottságéval és kiegészült az ásványi nyersanyagok felmérésének és nyilvántartásának tervezetével. Elindított munkájával megteremtette számos magyar geológus kiutazását, tanulását egyetemi előadásával még inkább elősegítve a kubai földtani kutatás fejlődését. 1967-től nyugdíjazásáig a Földtani Intézetben főosztályvezető és az 1970-es évek elején a Vízföldtani Osztállyal újjáélesztette az intézet jelentős szerepét a vízföldtani kutatásban.

Fő munkaterülete a vízföldtan és ezen belül különösen az artézi kutak, a hidrogeológiai feltárások, a pannóniai rétegvizek, a hévizek hőképzete, vízkészlet, vízutánpótlás, vízmérleg vizsgálata. 1965-ben elsőként jelent meg regionális koncepcionális modell keretén belül a beszivárgási és megcsapolási részekben lejátszódó folyamatokkal, továbbá a nyomás, a vízminőség és a hőmérséklet térbeli eloszlásával kapcsolatos elemzése. Munkájának hatására indult meg a MÁFI-ban a hegy- és dombvidéki területeken a rendszeres vízforgalmi térképezés. Kiemelkedő tevékenysége közzé tartozik az intézeti Adattár korszerű működésének megteremtése. Szoros kapcsolata volt nem csak a földtani képződményekkel és azok víztárolóival, hanem magával a természet egészével is. Kiváló mezőgazda volt és ezt a ténykedését nyugdíjas éveiben művelte a szerény nagymarosi birtokon. Közel 50 publikációja jelent meg és számos kéziratot jelentését őrizi a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Adattára.

Több tudományos szakkbizottság tagja. A Magyar Hidrológiai Társaság Hidrogeológiai Szakosztályának 1974-1980-ig elnöke. Megkapta a Pro Aqua (1978) kitüntetését, 1987-ben a tiszteleti tagsággal jutalmazta a Társaság. A Felszín Alatti Vizekért Alapítvány 2003-ban Ezüstpohár kitüntetéssel jutalmazta több évtizedes hidrogeológiai munkásságát. 2009. július 30.-án Leányfalun hunyt el és az Óbudai temetőben nyugszik.

Dr. Dobos Irma